PIERWSZA ŁAWKA · SCENARIUSZ LEKCJI · JĘZYK POLSKI · KLASA 5

Dialog w opowiadaniu – jak ożywić opowiadanie rozmową bohaterów i poprawnie ją zapisać

Uczniowie odkrywają, po co w opowiadaniu jest dialog, uczą się zapisywać wypowiedzi bohaterów z myślnikami i dobierać czasowniki wprowadzające (szepnął, zawołała, mruknął). Błędny zapis dialogu to jeden z częstych błędów interpunkcyjnych w opowiadaniach na egzaminie ósmoklasisty – warto opanować go już w klasie 5. Scenariusz zawiera przebieg 45 minut, plansze z wzorami zapisu, kartę pracy z tekstami oryginalnymi i kluczem oraz powtórkę dla ucznia.

Przedmiot	Język polski
Klasa	klasa 5
Dział	Tworzenie wypowiedzi: opowiadanie z dialogiem
Temat lekcji	**Dialog w opowiadaniu – jak ożywić opowiadanie rozmową bohaterów i poprawnie ją zapisać**
Czas	45 minut (1 jednostka lekcyjna)
Metody	czytanie z podziałem na role, porównanie dwóch wersji tej samej sceny, odkrywanie reguł na podstawie wzorów, ćwiczenia redakcyjne, pisanie z kryteriami sukcesu, ocena koleżeńska
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy (załącznik), scena „Zgubiony klucz” w dwóch wersjach (dodatek), plansza z wzorami zapisu dialogu (dodatek) – rzutnik albo wydruk na każdą ławkę, zielone długopisy do zaznaczania komentarzy narratora, powtórka „Co zapamiętam z lekcji”

Cel ogólny

Kształcenie umiejętności wprowadzania dialogu do opowiadania oraz poprawnego zapisu wypowiedzi bohaterów i komentarzy narratora.

Cele operacyjne – uczeń po lekcji:

- Uczeń odróżnia dialog od monologu i wyjaśnia, jaką funkcję pełni dialog w opowiadaniu.
- Uczeń zapisuje wypowiedzi bohaterów w nowych linijkach, rozpoczynając je myślnikiem.
- Uczeń stosuje właściwe znaki i wielkość liter w komentarzu narratora umieszczonym po wypowiedzi, przed nią i w jej środku.
- Uczeń dobiera czasowniki wprowadzające, które oddają sposób mówienia i emocje bohatera.
- Uczeń przekształca relację narratora o rozmowie w dialog.
- Uczeń redaguje fragment opowiadania z dialogiem, który posuwa akcję i charakteryzuje bohaterów.

Cele w języku ucznia

- Nauczę się poprawnie zapisywać rozmowę bohaterów.
- Potrafię użyć myślnika oraz małej i wielkiej litery we właściwym miejscu.
- Dobiorę słowa zamiast ciągłego „powiedział”.
- Napiszę krótki fragment opowiadania z dialogiem.

Wymagania z podstawy programowej

- **IV–VI III.2.1** – tworzy spójne wypowiedzi w formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (w tym opis przeżyć wewnętrznych), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka, tekst o charakterze argumentacyjnym
- **IV–VI I.1.8** – odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze
- **IV–VI II.4.2** – poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu
- **IV–VI III.1.3** – tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny
- **IV–VI III.2.8** – wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach

Źródło: Dz.U. 2017 poz. 356 ze zm., w brzmieniu Dz.U. 2024 poz. 996 – podstawa obowiązująca w klasach V–VIII w roku szkolnym 2026/2027.

Przebieg lekcji

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Wprowadzenie: dwie wersje sceny	• Czyta wersję 1 sceny z dodatku. • Z dwojgiem uczniów czyta wersję 2 z podziałem na role. • Pyta, która wersja jest ciekawsza i czego dowiadujemy się o bohaterach. • Podaje temat, cele i kryteria sukcesu.	• Słuchają obu wersji. • Porównują je i mówią, co dialog zdradza o Kubie i Oli. • Zapisują temat.
5–10 min	Po co jest dialog?	• Pyta o różnicę między dialogiem a monologiem. • Zapisuje na tablicy funkcje dialogu: ożywia, charakteryzuje bohaterów, posuwa akcję. • Ostrzega przed rozmowami „o niczym” (powitania, powtórzenia).	• Podają definicje własnymi słowami. • Zapisują notatkę. • Wykonują zadanie 1.
10–20 min	Odkrywamy zasady zapisu	• Pokazuje planszę z wzorami bez podpisów. • Prosi pary, by ustaliły: kiedy mała litera, kiedy wielka, gdzie kropka, gdzie zostaje znak zapytania. • Porządkuje reguły na tablicy i dopisuje podpisy do wzorów.	• W parach formułują reguły. • Porównują swoje reguły z planszą. • Przepisują wzory do zeszytu albo wklejają wydruk.
20–30 min	Ćwiczenia z kartą pracy	• Poleca zadania 2, 3, 4 i 5. • Chodzi po klasie i odsyła uczniów do właściwego wzoru z planszy, zamiast poprawiać za nich. • Omawia zadanie 5 na forum: czytanie zdań na głos pokazuje, że nie trzeba pisać „powiedział ze złością”.	• Wybierają poprawne zapisy (zadania 2 i 3). • Znajdują i poprawiają błędy w dialogu (zadanie 4). • Wpisują w luki czasowniki z ramki (zadanie 5).
30–40 min	Piszę dialog	• Poleca zadanie 6 (zamiana relacji na dialog). • Uczniom, którzy skończą wcześniej, poleca zadanie 7 (dla chętnych, poza punktacją karty). • Przypomina kryteria sukcesu.	• Piszą dialog z co najmniej czterema wypowiedziami. • Zaznaczają na zielono komentarze narratora. • Chętni zaczynają zadanie 7.
40–43 min	Ocena koleżeńska	• Prosi o wymianę kart w parach. • Poleca sprawdzić zapis według kryteriów sukcesu i podkreślić ołówkiem miejsca do poprawy.	• Sprawdzają dialog kolegi lub koleżanki. • Wskazują jedną rzecz zrobioną dobrze i jedną do poprawy.
43–45 min	Podsumowanie i praca domowa	• Prosi kilka osób o podanie jednej reguły zapisu dialogu. • Objaśnia pracę domową w dwóch wersjach: nieobowiązkowa, bez oceny, z informacją zwrotną. • Rozdaje powtórkę „Co zapamiętam z lekcji”.	• Podają reguły i przykłady. • Oceniają się kciukiem według kryteriów sukcesu. • Zapisują pracę domową.

Dialog w opowiadaniu – jak ożywić opowiadanie rozmową bohaterów i poprawnie ją zapisać

21 pkt
RAZEM

Język polski · klasa 5

Imię i nazwisko _____ Klasa _____ Data _____

Pamiętaj: wypowiedź każdej osoby zaczynam od nowej linijki i od myślnika.

1 **Przeczytaj zdania o dialogu. Oceń, czy są prawdziwe. Zaznacz P albo F.** ___ / 6 pkt

1. Dialog to rozmowa co najmniej dwóch osób.	P	F
2. Monolog to dłuższa wypowiedź jednej osoby.	P	F
3. Wypowiedź każdej osoby zaczynamy od nowej linijki.	P	F
4. Wypowiedź bohatera zaczynamy od przecinka.	P	F
5. Dialog może pokazać charakter bohatera.	P	F
6. Komentarz „powiedziała mama” po wypowiedzi piszemy wielką literą.	P	F

2 **Zaznacz dialog zapisany poprawnie.** ___ / 1 pkt

A. – Pójdziesz ze mną? – Zapytała Ola.
B. – Pójdziesz ze mną? – zapytała Ola.
C. - Pójdziesz ze mną?, zapytała Ola.
D. – Pójdziesz ze mną. – zapytała Ola.

3 **Zaznacz poprawny zapis. Komentarz narratora w tym dialogu nie ma czasownika mówienia.** ___ / 1 pkt

A. – Mam cię! – chłopiec złapał piłkę w ostatniej chwili.
B. – Mam cię – chłopiec złapał piłkę w ostatniej chwili.
C. – Mam cię! – Chłopiec złapał piłkę w ostatniej chwili.
D. – Mam cię, chłopiec złapał piłkę w ostatniej chwili.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dialog w opowiadaniu – jak ożywić opowiadanie rozmową bohaterów i poprawnie ją zapisać – scenariusz lekcji z kartą pracy i powtórką, język

Podgląd pokazał 4 z 12 stron. Pełna wersja: 12 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Gotowy scenariusz lekcji języka polskiego dla klasy 5 (45 minut): Dialog w opowiadaniu – jak ożywić opowiadanie rozmową bohaterów i poprawnie ją zapisać.
- W środku: cel ogólny i cele w języku ucznia, wymagania z podstawy programowej z numerami, kryteria sukcesu, przebieg lekcji minuta po minucie (co robi nauczyciel, co robią uczniowi
- Osobny plik „Co zapamiętam z lekcji: dialog w opowiadaniu" (3 strony, PDF i DOCX): najważniejsze zasady z przykładami, tabela najczęstszych błędów i test „Sprawdź się" z odpowiedzi
- Materiał przygotowany zgodnie z podstawą programową z 2017 r.
- w brzmieniu z 2024 r.
- (Dz.U.
- 2024 poz.
- 996), według której w roku szkolnym 2026/2027 uczą się klasy 5–8 i która obowiązuje na egzaminie ósmoklasisty w latach 2027–2030.
- Plik ma 12 stron A4 w PDF i DOCX.
- Wszystkie teksty i zadania są oryginalne.
- Pisownia według zasad obowiązujących od 1 stycznia 2026 r.
- Polecenia są pisane językiem dostosowanym do wieku ucznia: krótkie zdania, jedna czynność w zdaniu, pogrubione liczby i przeczenia.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/scenariusz-lekcji-jezyk-polski-klasa-5-dialog-w-opowiadaniu-jak-ozywic-opowiadanie-roz